

Předmět: **Krize v životě člověka, instrukce, náměty k seminárnímu úkolu**

Podmínkou k ukončení předmětu „*Krize v životě člověka*“ je **splnění seminárního úkolu** a poté (jedna z následujících dvou možností – dle výběru studenta)

|1| buď jeho **prezentování** (čas. rozsah 15 - 20 min) **v jednom** z těchto dvou pátečních bloků:
27. 11. 2015 nebo 11. 12. 2015 (od 9.00 do 14.00)

|2| nebo jeho **odevzdání** (rozsah 3 - 5 normostran) **v elektronické verzi** (na mail-adresu prokopova@ped.muni.cz)

Váš seminární úkol bude zaměřen **empiricky**¹ (*empirie – „zkušenost jako zdroj poznání“*). Provedete **malý kvalitativní výzkum(ek)**, **ilustrující některý/é z aspektů krize v životě člověka**. Současně se seznámíte se základními pojmy, vztahy a souvislostmi tohoto tématu prostřednictvím stručných podpůrných textů v ISu - https://is.muni.cz/auth/el/1441/podzim2015/RV2BP_3KZC/² (nebo jiné literatury – např. uvedené jako „doporučená“), abyste mohli získanou zkušenost a výsledky svého autentického zkoumání zasadit do teoretického kontextu (např. pojmenovat, o jaký druh krize se jedná/jednalo, jak probíhala, jaké byly její příčiny, jaké byly rizikové či protektivní faktory, případné následky atd. atd.). Používanými metodami při realizaci výzkum(k)u bude zejména **rozhovor**, dále pozorování, u některých úkolů je vhodná anketa ... atp.). Vhodné pro tyto účely je zejména **narativně biografické interview** - mrkněte na <http://www.biograf.org/clanky/members/clanek.php?clanek=v2402>, můžete použít i anketu (mezi vašimi vrstevníky např. – vhodné pro námět č. 2) atd.

Úkoly jsou zadány ve formě **námětů**, tzn. není zde přesné zadání, ale u každého úkolu máte velký „stupeň volnosti“ pro vlastní modifikaci, popř. pro vlastní nápad, úkoly můžete i kombinovat (je samozřejmé, že se obsahově překrývají). Pokud si se svými modifikacemi či nápady nejste jisti, budu ráda, když je se mnou prokonzultujete³.

U úkolů (1) až (3) je stručně naznačen způsob jejich realizace, u následujících úkolů je způsob obdobný – vždy se jedná o **autentickou zkušenost konkrétního člověka** (resp. více lidí), vámi zaznamenanou, zpracovanou (pomocí teorie) a zprostředkovanou (buď spolužákům při páteční prezentaci – nebo pomyslnému čtenáři v případě odevzdání práce).

Náměty:

(1) Krize s odstupem let (dvojitý aspekt krize – s časovým odstupem krize nejen negativní, způsoby zvládání, faktory, dynamika ... atd.)

Retrospektivní rozhovor se seniorem, v němž půjde zejména o vystižení toho, jak vnímá starý člověk s odstupem různá bolavá místa své životní cesty, co mu pomohlo v nejtěžších chvílích, co event. naopak ublížilo atp. Pokud máte možnost rozhovoru s více seniory, je možné též zaměřit se na srovnání jejich různých zkušeností (např. v souvislosti s osobnostními charakteristikami).

(2) Krize a její zvládání

¹ Tentokrát (na rozdíl od předmětu „Rodina v sociálním kontextu“, který většina z vás absolvovala, kde byla možnost vybrat si i úkol zaměřený teoreticky) bude seminární úkol zaměřen „pouze“ ☺ **empiricky**, což je - vzhledem k živosti tématu „krize ...“ – bezesporu přínosnější.

² Jako zdroj nejzákladnějších informací k tématu doporučuji stručnou prezentaci |1| a stručný text |2|.

³ Konzultačky: úterý 11-12, středa 11-12 nebo kdykoli mailem prokopova@ped.muni.cz

Rozhovory s vrstevníky, klíč. otázky - např. - co kdo považuje za největší krizi ve svém životě, jak se s touto krizí vyrovnal, co je/bylo nejtěžší na jejím zvládnutí/zvládnání, co/kdo komu nejvíce pomáhá v tíživých situacích atp. Půjde zejména o vystižení jak rozdílnosti tak i společných znaků prožívání krize a jejího zvládnání, a to ve vrstevnické věkové skupině.

(3) Krize a alkohol či jiná závislost⁴

Rozhovor s člověkem, který se stal závislým na alkoholu v souvislosti s nějakou krizí (ať už akutní – konkrétní trauma - nebo chronickou – dlouhodobá traumatizace). Může jít o člověka, který dosud svou závislost nepřekonal nebo o člověka, který ji naopak překonal. Zde půjde zejména o vystižení souvislosti krize a etiologie závislosti, dále o dynamiku celého procesu, také o prognostickou rozvahu atd.

(4) Komunitní krize

(5) „Odložená bolest“ (PTSD – posttraumatická stresová porucha)

(6) Chronická krize (traumatizace)

(7) Syndrom vyhoření (specifická krize u pomáhajících profesí)

(8) Krize v partnerském vztahu

(9) Krize a rodina

(10) Krize jako bod obratu

Konkrétní výběr úkolů bude probíhat jednoduše:

*jakmile si vyberete úkol (event. po konzultaci), sdělíte mi – každý z vás sám za sebe, **do 23. října** na mail. adresu: prokopova@ped.muni.cz*

→ které téma jste si zvolili (popř. jak hodláte to či ono téma modifikovat, případně i vámi navrhované další - nové téma),

→ jakou formu splnění úkolu jste si vybrali (bud' odevzdání seminární práce nebo prezentování v jednom z pátečních bloků, v tomto případě i napište, který z pátek vám více vyhovuje),

možná, že jsem něco napsala nejasně nebo nenapsala vůbec, klidně se na mě obraťte kdykoli s jakoukoli otázkou mailem!!

přeji vám, abyste si úkol dobře zvolili a aby pro vás byl obohacícím,

*na setkání s vámi i na vaše seminárky se těším!
a všechny vás zdravím*

Alice Prokopová

⁴ Popř. i jiná závislost či jiné látky, přičemž alkohol patří stále mezi nejčastěji užívané látky při pokusech o „samoléčbu“ psychické bolesti.